

3721

١٩٥٠

١

١٧٨

مكتبة المصطفى

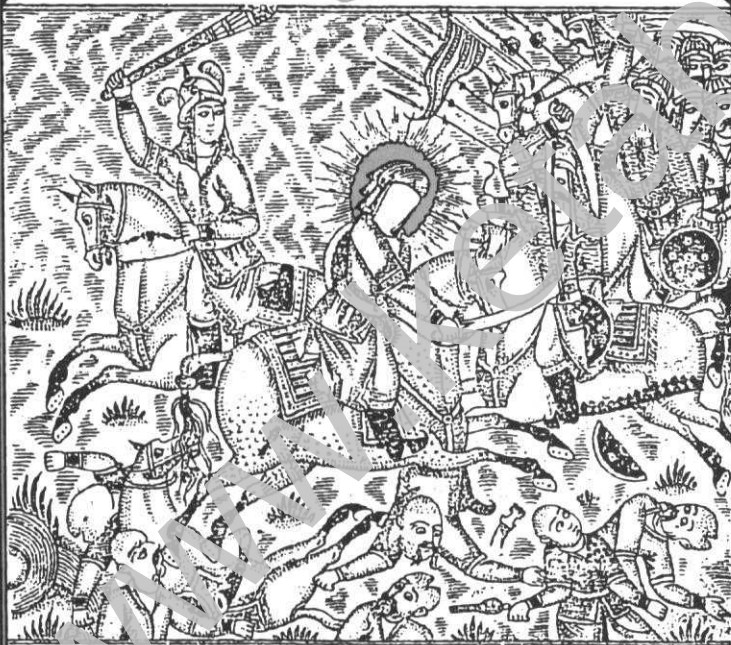
رہب عاشقی

آداب حضور درجہ اولیٰ اہل بیت علیہم السلام

محمد رضا عابدینی

محقق: علی جعفری ہرستانی

کلمہ برکت و خیر

السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ وَعَلَى رِجْلِ بْنِ الْحُسَيْنِ
وَعَلَى أَوْلَادِ الْحُسَيْنِ وَعَلَى أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ وَ
عَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِئَاثِكَ

اللَّهُمَّ إِنِّي وَقَفْتُ عَلَى بَابٍ مِنْ أَبْوَابِ بَيْتِكَ
 صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَقَدْ مَنَعْتَ النَّاسَ أَنْ يَدْخُلُوا
 إِلَّا بِإِذْنِهِ فَقُلْتُ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ
 نَبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعْتَقِدُ خُرْمَةَ بَيْتِكَ
 صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي غَيْبَتِهِ كَمَا أَعْتَقِدُهَا فِي حَضَرِهِ
 أَغَاثِي رُسُلِهِ وَخُلَفَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَحْيَاءُ
 عَنْدَكَ وَفُقَرَاءُ بَيْنَ يَدَيْهِ يَسْمَعُونَ كَلَامِي وَيَذَوِّنُونَ
 سَلَامِي وَأَنَا حَاجِبٌ عَنْ سَمْعِ كَلَامِهِمْ وَفَتْحَ
 بَابِ فِهْمِي بِلَيْدِكَ بِمَنَافِعِهِمْ وَمِنْ أَسْمَائِكَ يَا رَبِّ
 أُولَا وَاسْتَأْذَنْ رُسُوكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ثَانِيًا
 وَاسْتَأْذَنْ خَلِيفَتَكَ الْإِمَامَ الْمُفَضَّلَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ
 وَ الْمَلَائِكَةَ الْمُوَكَّلِينَ بِهَذِهِ الْبُقْعَةِ الْمَشْهُودَةِ
 أَدْخُلْ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَدْخُلْ يَا حُجَّةَ اللَّهِ أَدْخُلْ
 مَلَائِكَةَ اللَّهِ الْمُقَرَّبِينَ الْمُتَقِيمِينَ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ فَأَذِنْ
 لِي يَا مَوْلَايَ فِي الدُّخُولِ أَفْضَلُ مَا أَدْنَيْتَ لِأَحَدٍ مِنْ
 أَوْلِيَائِكَ فَإِنْ لَمْ أَكُنْ أَهْلًا لِدَلِكِ فَأَنْتَ أَهْلٌ لِدَلِكِ.

سرشناسه: عابدینی، محمدرضا، ۱۳۴۰-

عنوان و نام پدیدآور: آداب عاشقی: آداب حضور در مجالس اهل بیت علیهم السلام / محمدرضا عابدینی.
مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۱۶۸ ص:؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۱۰۲-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

عنوان دیگر: آداب حضور در مجالس اهل بیت علیهم السلام.

موضوع: زیارت و زائران -- آداب و رسوم

Pilgrims and pilgrimages -- Manners and customs

موضوع: سوگواری ها -- آداب و رسوم

Mourning etiquette

شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها. دفتر نشر معارف

رده بندی کنگره: BP۲۶۲

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۶

شماره کتابشناسی ملی: ۵۸۰۷۹۴۷

ادب عاشقی

آداب حضور در مجالس اهل بیت (علیهم السلام)

نویسنده: محمدرضا عابدینی

تحقیق: علی جعفری هُرسَانی

صفحه آرا: محمدصادق صالحی

ناشر: دفتر نشر معارف

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰۰

ناظر فنی چاپ: سید مهدی میرشاهی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۱۰۲-۸

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

دفتر نشر معارف، قم، خیابان شهید، کوچه ۳۲، شماره ۴، تلفن و نمابر: ۰۲۵-۲۷۷۴۰۰۰۴

پخش انحصاری آثار نشر معارف، قم، موسسه پائوق کتاب، تلفکس: ۰۲۵-۳۱۰۷۷

آدرس ایمان برای فروش و نمایندگی ها: www.nashremaaref.ir

کانون فرهنگی پژوهشی تمحیص

متمولی پژوهش و نشر آثار استاد عابدینی

قم، خیابان سمیه، کوچه ۱۱ پلاک ۱۰ و ۱

۰۲۵۳۷۸۴۸۶۷۸

۰۲۵۳۷۷۴۹۱۹۷

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست

مقدمه استاد.....	۱۳
------------------	----

فصل اول

مراقبت حضور در مجالس اهل بیت (علیهم السلام) در ایام خاص

زمان‌ها؛ منازل سلوک الی الله.....	۲۱
لزوم مراقبه بر ایام و زمان‌ها در سلوک انسانی.....	۲۳
مناسبت‌های خاص دینی؛ منازل ویژه سلوک الهی.....	۲۶
ایام خاص اهل بیت (علیهم السلام)؛ منازل عظیم سلوکی و نقشه‌های ربوبی.....	۲۷
مراقبه کامل برای بهره‌گیری از این منازل سلوکی.....	۳۰

فصل دوم

تحقق زیارت اهل بیت (علیهم السلام) در مجالس ایشان

سیره معصومین (علیهم السلام) در برپایی مجالس ذکر مصائب امام حسین (علیه السلام).....	۳۵
مجالس اهل بیت (علیهم السلام) در حکم زیارت ایشان.....	۳۶
آداب حضور در مجالس اهل بیت (علیهم السلام) و جذب محبت ایشان.....	۳۸
درگ محضر اهل بیت (علیهم السلام) و مراقبه ویژه در مجالس ایشان.....	۳۹
نقش مکان‌ها در برگزاری مجالس اهل بیت (علیهم السلام).....	۴۰
خصوصیت مکان‌های منتسب به اهل بیت (علیهم السلام).....	۴۱
تناسب تقرب حقیقی و توجه قلبی به اهل بیت (علیهم السلام).....	۴۲
آداب مجالس اهل بیت (علیهم السلام) و حضور در محضر ایشان.....	۴۳
حجاب انکار؛ مانع درگ محضر اهل بیت (علیهم السلام).....	۴۴
نمونه‌هایی از آداب حضور در محضر اهل بیت (علیهم السلام).....	۴۵
حال مراقبه و توجه در مجالس اهل بیت (علیهم السلام).....	۴۶

فصل سوم

آثار معنوی زیارت و آداب آن در مجالس اهل بیت (علیهم السلام)

- ۴۹..... آثار و ثواب زیارت در مجالس اهل بیت (علیهم السلام)
- ۴۹..... آثار هجرت زائر در حرکت به سمت مجالس اهل بیت (علیهم السلام)
- ۵۱..... همراهی ملائکه الهی در مجالس اهل بیت (علیهم السلام)
- ۵۳..... حقیقت همراهی ملائکه الهی
- ۵۳..... تناسب شدت مراقبه با میزان بهره‌مندی از همراهی ملائکه
- ۵۵..... حسرت قیامت، ثمره بی‌توجهی به مجالس اهل بیت (علیهم السلام)

فصل چهارم

مهیا شدن برای ورود به مجالس اهل بیت (علیهم السلام)

- ۵۹..... طهارت و آمادگی و قدمه ورود به مجالس اهل بیت (علیهم السلام)
- ۶۰..... انکسار قلبی و جاری شدن اشک در آستانه مجالس اهل بیت (علیهم السلام)
- ۶۱..... با تمام وجود وارد شدن به مجالس اهل بیت (علیهم السلام)
- ۶۲..... اذن ورود و سلام به اهل بیت (علیهم السلام) در آستانه مجالس ایشان
- ۶۵..... سلام به اهل بیت (علیهم السلام) در مجالس ایشان
- ۶۸..... ورود به مجالس اهل بیت (علیهم السلام) و ورود به جنت الهی
- ۷۱..... ورود به مجالس اهل بیت (علیهم السلام) و سبب ورود ایشان به خانه دل
- ۷۴..... استقبال اهل بیت (علیهم السلام) از مؤمنان در مجالس ایشان

فصل پنجم

رابطه حقی و قلبی با اهل بیت (علیهم السلام) در مجالس ایشان و لوازم و آثار آن

- ۷۷..... آثار محبت و ارتباط قلبی با اهل بیت (علیهم السلام) در مجالس ایشان
- ۷۹..... ارتباط حقی با اهل بیت (علیهم السلام) در مجالس ایشان
- ۸۲..... حب تشدیدتر اهل بیت (علیهم السلام) به حاضران در مجالس ایشان
- ۸۴..... جایگاه ویژه «صلوات» در مجالس اهل بیت (علیهم السلام)
- ۸۵..... گریه بر مصائب اهل بیت (علیهم السلام) و فراق ایشان
- ۹۰..... گریه بر فراق امام زمان (عجل الله تعالی فرجه) در مجالس اهل بیت (علیهم السلام)
- ۹۲..... آثار اجتماعی گریه در مجالس ذکر مصیبت اهل بیت (علیهم السلام)

فصل ششم

معرفت حقیقی اهل بیت (علیهم السلام)؛ لازمه ارتباط با ایشان

- ۹۷..... معرفت امام (علیه السلام)؛ راه رسیدن به معرفت الله.....
 ۹۸..... معرفت امام (علیه السلام) و ولی الهی، لازمه رابطه صحیح با ایشان.....
 ۱۰۰..... جایگاه مجالس اهل بیت (علیهم السلام) در معرفت امام.....
 ۱۰۲..... آثار معرفت در ارتباط بیشتر با اهل بیت (علیهم السلام) در مجالس ایشان.....

فصل هفتم

جایگاه انس و ارتباط با قرآن در مجالس اهل بیت (علیهم السلام)

- ۱۰۷..... حدیث تفهیم؛ کلید ارتباط با اهل بیت (علیهم السلام) از طریق انس یا قرآن.....
 ۱۰۸..... رجوع به قرآن، رجوع به اهل بیت (علیهم السلام).....
 ۱۰۹..... گره زدن مجالس اهل بیت (علیهم السلام) با قرآن.....
 ۱۰۹..... لزوم توجه قلبی و ارتباط عاطفی با قرآن در مجالس اهل بیت (علیهم السلام).....
 ۱۱۰..... مدل سازی برای توسل به قرآن در مجالس اهل بیت (علیهم السلام).....

فصل هشتم

روابط ولایی مؤمنان؛ راه ارتباط با اهل بیت (علیهم السلام) در مجالس

- ۱۱۵..... سیر در حسنات؛ سیر در مراتب وجودی اهل بیت (علیهم السلام).....
 ۱۱۸..... محبت و ولایت مؤمنان؛ راز اتصال به ولایت امام (علیه السلام).....
 ۱۲۲..... نیاز و حاجت مؤمنان؛ راه اتصال به اهل بیت (علیهم السلام).....
 ۱۲۳..... دریافت پیام های الهی در مجالس اهل بیت (علیهم السلام).....
 ۱۲۳..... رابطه با محبان و شیعیان اهل بیت (علیهم السلام) در مجالس ایشان.....

فصل نهم

مجالس اهل بیت (علیهم السلام)؛ تجدید عهد با ایشان

- ۱۲۹..... میثاق ولایت در مجالس اهل بیت (علیهم السلام).....
 ۱۳۱..... تجدید عهد سالانه در مجالس امام حسین (علیه السلام) در ایام محرم.....
 ۱۳۲..... شیطنیت شیطان در مقابل ارتباط با مجالس اهل بیت (علیهم السلام).....
 ۱۳۴..... مرزبندی با شیطان در مجالس اهل بیت (علیهم السلام).....

فصل دهم

عهد جمعی با اهل بیت (علیهم السلام) و آثار اجتماعی مجالس ایشان

- ۱۴۱..... مجالس اهل بیت (علیهم السلام): عهد جمعی با مقام ولایت
- ۱۴۲..... حرکت جمعی و کاروانی در مسیر الهی
- ۱۴۴..... سنت حسنه برپایی مجالس اهل بیت (علیهم السلام)
- ۱۴۴..... روابط ولایت: عهد جمعی برای ارتباط با اهل بیت (علیهم السلام)
- ۱۴۵..... مجالس امام حسین (علیه السلام): پیوستن به کاروان حسینی (علیه السلام)
- ۱۴۷..... اقتضائات حرکت کاروانی در مجالس اهل بیت (علیهم السلام)
- ۱۵۲..... مجالس اهل بیت (علیهم السلام) و تحقق جامعه ولایتی
- ۱۵۶..... الگودراری از رابطه عیسی (علیه السلام) و حواریون در مجالس اهل بیت (علیهم السلام)
- ۱۵۸..... رابطه مجالس اهل بیت (علیهم السلام) و انقلاب اسلامی
- ۱۶۲..... نسبت مجالس اهل بیت (علیهم السلام) و انقلاب اسلامی در زمینه سازی ظهور
- ۱۶۶..... منابع

مقدمه استاد

الحمد لله الذي تجلّ لذاته بذاته و الصلوة على شواهد صفاته و مظاهر تجلياته
سيما شهيد الكرب و جليل المرتبتين و قائد النشأتين و خلاصة العالمين محمد
المصطفى و آله و ذرّيته، مرآة صفاته الغلّيا و شواهد أسمائه الحسنى صلوة
توازي حق إرشادهم و تكافئ جزاء إحسانهم و إرفادهم.

انسان، مسافر غربی است که از راه‌های دور و دراز، عوالمی را قبل از عالم دنیا طی کرده
است تا به اسفل سافلین عالم وجود رسیده است. و پس از هبوط، مخاطب به خطاب

«يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَى رَبِّكَ كَدْحًا فَمَلَأَهُ»^۱

گشته و سفر پیچیده‌ای را در پیش رو دارد که در طی کردن عقبات و کردنه‌های سخت این
سفر، احتیاج به بلد راه دارد که او را از این هزارتوی حیرت، به سر منزل مقصود برساند.
امام، حقیقت مطلق و کامل همه انسان‌هاست که هر کمال و کاملی، شألی و ظهوری
از وجود اوست و لذا هر انسانی فطرتاً اشتیاق به امام دارد، اگر او را بشناسد و هر قدر
معرفت بیشتری پیدا کند، اگر دچار زنگارهای حب دنیا نشده باشد، محبت بیشتری
نسبت به امام احساس می‌کند.

رابطه اهل بیت (علیهم السلام) با افراد انسانی به مثابه رابطه روح با بدن است و توجه و اشتیاق
این وجودات نورانی به انسان‌ها، از اشتیاق روح به بدن بیشتر و قرب آن‌ها فوق مکان
و زمان است. هر چند ظرف زمان و مکان هم در ایجاد این اشتیاق، نقش ایفا می‌کند.

در روایات «طینة» بیان شده که قلوب حضرات معصومین (علیهم السلام) از اعلی علّیین و ابدان ایشان از علّیین خلق شده و قلوب شیعیان از علّیین و بدن‌های آن‌ها از مادون علّیین خلق شده است؛ لذا به واسطه این سنخیت و ارتباط، قلوب شیعیان، اشتیاق به اصل خویش دارد؛ «إِنَّ اللَّهَ خَلَقَنَا مِنْ طِينَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ خَلَقَ قُلُوبَنَا مِنْ طِينَةِ فَوْقَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ»^۱ شیعیان از ما هستند و هر فرعی، به اصل خویش مشتاق است. و این رابطه و اشتیاق به واسطه این سنخیت، دوطرفه است؛ چنانچه فرمود: «فَقُلُوبُهُمْ تَحِنُّ إِلَيْنَا وَ قُلُوبُنَا تَحِنُّ إِلَيْهِمْ»^۲ عطف و مهربانی اصل به فرع نیز مانند مهربانی پدر و مادر به فرزند خویش است. و این رابطه ابوّت و ولایت بین اهل بیت (علیهم السلام) و شیعیان ایشان، رابطه‌ای معنوی و حقیقی است.

توجه روح به بدن، اصل به فرع، والد به ولد، ذی‌شأن به شأن، با توجه به سعه وجودی اطلاقی آنان است که محدود به حدود عالم مادی نمی‌شود و در همه زمان‌ها و مکان‌ها و بلکه فوق افق زمان و مکان، جای و ساری است؛ لذا پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) فرمود: «كُنْتُ نَبِيًّا وَ أَدُمُ بَيْنَ الْمَاءِ وَ الْحَبِّ»^۳ و نیز فرمود: «أَنَا وَ عَلِيٌّ أَيْوَا هَذِهِ الْأُمَّةِ»^۴.

اگر حجاب زمان و مکان، مانع رابطه روحی و معنوی اهل بیت (علیهم السلام) با شیعیان، که شأن وجودی ایشان و به مثابه ابدان ایشان هستند، نگردد، عظمت حضور در زیارت و مجالس اهل بیت (علیهم السلام)، که تمرین این رابطه حُبّی و توجه به نگاه ایشان است و عظمت زیارت و مجالس اهل بیت (علیهم السلام) که احیای امر ایشان است و به امر خود ایشان تشکیل می‌شود، روشن می‌گردد.

مجالس اهل بیت (علیهم السلام)، مجالس ارتباط و محضریت و تجدید عهد با فطرت مطلق هستی است که همان خلیفه الهی و تعلیم‌یافته اسماء الهی است. که خداوند متعال با ودیعت نهادن فطرت شوق به کمال در وجود انسان‌ها، شوق و محبت آن‌ها را به

۱. بصائر الدرجات، ج ۱، ص ۲۴.

۲. همان، ص ۱۴.

۳. مناقب آل ابی طالب (علیهم السلام)، ج ۱، ص ۲۱۴.

۴. عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج ۲، ص ۸۵.

کمال و اصل و والد حقیقی خویش، محقق ساخته است. و از این طریق است که شیعیان ایشان را به سوی قرب الهی سوق می‌دهد و از جام محبت خویش سرمست کرده است؛ و در عین حال، بغض و نفرت از شرّ و نقص را که از فطرت فرار از نقص آنان، که فطرت تبعی و آن روی دیگر فطرت عشق به کمال است، نسبت به باطل و اولیای طاغوت در تمام مراتب وجودی آن‌ها از حسّ و خیال و عقل و نیز عواطف و احساسات آن‌ها اشراب می‌کند.

نعمت وجود اهل بیت (علیهم السلام) و مجالس ایشان در گرداب‌های فتنه‌ها، غوغاها و شبهات در طول تاریخ کشتن نجاتی بوده است که مؤمنان را از آفات و بلیات حفظ کرده و راه توحید و قرب الی الله را به ایشان نشان داده است؛ همان‌گونه که وجود نبی مکرم اسلام فرمود: «مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِهِمْ كَمَثَلِ مَكِينَةِ نُوحٍ مِنْ زَكِيَّاتِهَا وَمِنْ تَخَلُّفِ عَثَرِهَا غُرَقَ^۱» و با توجه به این که مرکب محبت، سریع‌ترین مرکب‌ها در مسیر وصال است، دانستن «ادب عاشقی» در این رابطه که سرشار از اظهار محبت و عاشقی مؤمنان به اهل بیت (علیهم السلام) است، نیازی مبرم و رعایت آن امری عظیم است که در رفتار و گفتار خود ایشان، به شیعیان تعلیم داده شده است.

زیارت و مجالس اهل بیت (علیهم السلام) با حرکت حُبّی که در ذات خود دارد، نظام عالی تربیتی در همه ابعاد است که زمان‌ها و مکان‌ها را درنور دیده و همه آفاق را از درخشندگی خود پر کرده است. و مانند آتّاج به جهت قبله که در هر نظامی رو به آن می‌شود، همه دل‌ها را به سوی خود جذب کرده و سوق به توحید می‌دهد و در همه افراد با هر نژاد و سنّ و جنسیتی اثرگذار و بلکه در تأثیرگذاری بی‌نظیر است. از آن‌جا که «مَثَلُ الْإِمَامِ مَثَلُ الْكَعْبَةِ»^۲، مجالس اهل بیت (علیهم السلام) نیز که آتّاج به وجه الله است، همه افراد را با هر رنگ و نژاد و مقام و موقعیتی، از کودکان و جوانان تا پیرمردان و پیرزنان را به سوی توحید و قرب الهی دعوت می‌کند. و همین امر موجب دشمنی دشمنان با دستگاه اهل بیت (علیهم السلام) شده است، چراکه آنان نیز عظمت و تأثیرگذاری مجالس

۱. الغيبة (نعمانی)، ص ۴۴.

۲. بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۳۵۸.

اهل‌بیت (علیهم‌السلام) در جبهه حق علیه باطل و ایجاد روحیه حق‌طلبی، ظلم‌ستیزی و شهادت‌طلبی را دریافته‌اند و تلاش می‌کنند با هر دسیسه‌ای، این سنت‌گذاری ولایی و توحیدی را به تعطیلی یا انحراف بکشانند و از مسیر تاریخی و تمدنی خویش در احیای امر اهل‌بیت (علیهم‌السلام) خارج کنند.

در چنین شرایطی، رعایت «آداب حضور در مجالس اهل‌بیت (علیهم‌السلام)» و مراقبه بیشتر فردی و جمعی در حفظ مجالس اهل‌بیت (علیهم‌السلام) و بهره‌مندی حداکثری از آن، که حقیقتاً زیارت و ارتباط با ایشان است، و هم‌چنین مقابله با انحرافات و دسیسه‌هایی که شیطان ملعون و شاگردان مکتب ابلیس در مقابله با مجالس اهل‌بیت (علیهم‌السلام) و فرهنگ آن دارند، امری ضروری و لازم است. باید تلاش کنیم با شناخت هرچه بهتر ظرفیت عظیم این مجالس که مجالس تجدید عهد و تعلیم و تربیت و بصیرت‌افزایی و ایجاد روحیه شهامت و سجاعت و... در ضمن حرکت کاروانی و جمعی در ذیل ولایت امام (علیه‌السلام) است، قدرت اقامه دین را که از این مجالس نشئت می‌گیرد، دریابیم و از این ظرفیت عظیم برای بسترسازی ظهور استاده کنیم و ان‌شاءالله سربازی و بلکه سرداری سپاه حضرت ولی الله الأعظم امام زمان (عجل‌الله‌تعالی‌فرجه) را، که یاران خویش را از این مجالس جذب می‌کنند، به دست آوریم.

کتاب پیش رو با چنین دغدغه‌هایی، حاصل زحمات فاضل گران‌قدر آقای علی جعفری هُرستانی - دام توفیقاته - است، که از مجموع صحبت‌های پراکنده حقیق در ابتدای منابر و سخنرانی‌های مناسبتی مختلف جمع‌آوری کرده‌اند و آن را به صورت مجموعه‌ای منظم درآورده‌اند. درباره این کتاب لازم است نکاتی برای خوانندگان محترم ذکر گردد:

۱. در این کتاب سعی شده است لحن و ادبیات سخنرانی‌ها تا حدودی حفظ شود و از آن‌جا که غالب این سخنرانی‌ها عمومی بوده، سبک بیان مطالب گفتاری و ساده است؛ هرچند همه مطالب بیان‌شده، مستند به اصول معرفتی است.

۲. به دلیل گلچین شدن مطالب از نکات مطرح‌شده در سخنرانی‌های مختلف و تلاش برای کاربردی بودن آنها برای استفاده بیشتر از مجالس اهل‌بیت (علیهم‌السلام)، ممکن است

بعضی از مقدمات و نتایج بحث در این متن ذکر نشده باشد و ترتیب و چینش مطالب الزاماً نظم منطقی یک اثر پژوهشی را دنبال نکرده باشد؛ هرچند برای نظم و سیر کاربردی متن، زحمت زیادی کشیده شده است.

۳. چنانچه ذکر شد، نگارش این کتاب برای استفادهٔ عمومی از مجالس اهل بیت (علیهم السلام) است. هرچند تذکر این نکات برای اهل مباحث معرفتی نیز، خالی از لطف نیست، اما از آوردن مباحث معرفتی و تحقیقی دقیق و فنی پرهیز شده و بیشتر به ثمرات و نتایج این مباحث توجه شده است. ان شاء الله در آثار دیگری که در حال تدوین است، مباحث مبنایی به صورت دقیق و مستند ذکر خواهد شد.

۴. نقل قول‌های بدون ارجاع از بزرگان در این کتاب، شنیده‌هایی از محضر این بزرگان است که عمدتاً بدون واسطه از خود این بزرگان و در مواردی از شاگردان برجسته آنها و به صورت نقل به مضمون بیان شده است و الزاماً عین عبارات این بزرگان نیست.

۵. این کتاب با عنوان «ادب عاشقی» با موضوع آداب حضور در مجالس اهل بیت (علیهم السلام) و ناظر به مخاطب و شرکت‌کننده در مجالس اهل بیت (علیهم السلام) برای استفادهٔ هرچه بیشتر و بهتر از این مجالس، جلد نخست از مجموعه‌ای دوجلدی است و جلد دوم این اثر با عنوان «ادب خادمی» با موضوع آداب برپایی و اقامهٔ مجالس اهل بیت (علیهم السلام) که شامل نکات کاربردی و تشکیلاتی ویژهٔ مسئولان هیئات و برگزارکنندگان و خادمان مجالس اهل بیت (علیهم السلام) است نیز، در حال تدوین است و به زودی در اختیار علاقه‌مندان قرار خواهد گرفت.

جا دارد از مرکز رشد دانشگاه امام صادق (علیه السلام) و مسئولان محترم آن، از جمله آقای دکتر باقری و آقای سعدآبادی و همچنین پژوهشگر جدی، کوشا و پرانگیزه آقای علی جعفری هُرستانی و هسته‌های منظومهٔ فکری علامه طباطبائی و احیاء امر این مرکز، که در تدوین این اثر و جلد دوم آن همراهی کردند، و همچنین از آقای پیرمرادیان و مجموعهٔ نشر معارف که زحمت ویراستاری، طراحی و چاپ این کتاب را عهده‌دار شدند، تشکر کنم.

امیدواریم هر گونه قصور و كمبودی در این كتاب مشاهده شد، ما را از نقد مشفقانه خویش محروم نفرمایید تا ان شاء الله بتوانیم در ویرایش كتاب یا در مطالب بعدی، این نقیصه‌های احتمالی را جبران كنیم.

امید است كه این كتاب با عنایت الهی و توجهات ویژه اهل بیت (علیهم السلام) در تحكیم و ترویج هرچه بیشتر فرهنگ اهل بیت (علیهم السلام) و برپایی هرچه باشكوه‌تر مجالس امام حسین (علیه السلام) و سایر اهل بیت (علیهم السلام) و شعله‌ورتر شدن عشق و محبت به ایشان اثرگذار باشد و مورد عنایت دوست‌داران ولایت قرار گیرد و وصف حال ما در رعایت ادب عاشقی اهل بیت (علیهم السلام) این باشد كه:

پروانه صفت ساخته و سوخته‌ایم در سینه خود محبت اندوخته‌ایم
از شمع كه می‌سوزد و می‌افروزد غمری «آدب عاشقی» آموخته‌ایم

خداوندا! با فقر و گدایی به پیشگاه عزت و عنایت تو و به آستان ولایت مقربان درگاهت آمديم. بدین درگاه بارمان ده و از جام رحمانیت و رحیمیت خویش، كاسه گدایی ما را لبریز كن. آمین یا رب العالمین.

قم مقدس - محمدرضا عابدینی

رمضان المبارک ۱۴۴۰ قمری - خردادماه ۱۳۹۸